

عنوان تلگرافی : اناداف
۴۶۲۴۷
تلفن : ۴۶۲۴۸
صندوق پستی : ۱۶۷۴

دانشگاه علوم اداری و مدیریت بازرگانی

رساله آقای جمشید افتخار طوری درباره (تدبیر بیامین
لبن بازرگانها و فعالیتها سازمان جنبه سیاحت و تفریح اجراء
آنها در توسعه صنعت سیاحت و جهانگردی و اقتصاد کشور) در
جلد پنجم ۴۱/۱۱/۲ هیئت رسیدگی علنی گردید و با درجه
(**م**) تصویب رسید .

عضو هیئت

دکتر افتخاری

عضو هیئت

دکتر محمد قی

استاد راهنما

دکتر زارعین

عنوان نگارنی : اناداف
۴۶۲۴۷
تلفن : ۴۶۲۴۸
مزدوئی پستی : ۱۶۷۲

شماره ۴۵۸۹
تاریخ ۴۸/۱۲/۱۸
پست

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

اقای جمشید افشارطوس

پاسخ تقاضای شما راجع بان انتخاب موضوع پایان نامه تحصیلی
فوق لیسانس خود تحت عنوان (مطالعه و بررسی طرح ها/ برنامه ها و
فعالیت های سازمان جلب سیاحان و تاثیر اجرای آنها در توسعه سیاحت
و جهانگردی و اقتصاد کشور) بدیوسیله باطلاع میرساند موضوع پیشنهاد
شما در کمیته پایان نامه مورخ ۱۶/۱۲/۴۸ مطرح گردید مشروط بر
اینکه مطالعه جنبه توصیفی صرف نداشته باشد بتصویب رسید. ضمنا
یادآور میشود اقای دکتر زارع بعنوان استاد راهنما و آقایان دکتر افتداری
و دکتر صدقی بعنوان اعضا هیئت رسیدگی بر ساله شما انتخاب شده اند .
اداره آموزش دانشکده

ز. م. پ. م

(پیش گفتار)

صد و پنجاه و سه میلیون نفر از اتباع کشورهای جهان در سال گذشته به کشورهای مختلف - دنیا سفر کرده و مجموعاً مبلغ پانزده میلیارد و سیصد میلیون دلار (بدون محاسبه هزینه‌های حمل و نقل بین‌المللی) در راه مسافرت خرج نموده‌اند.

از تعداد فوق ۲۴۸۰۹۸ نفر کشور ایران سفر کرده و مبلغ ۳۶۷۲۵۲۲۰ دلار درآمد

ارزی ایران از این بابت بوده است. (۱)

نظراً اینکه جهانگردی بعنوان یکی از صنایع شناخته و پذیرفته شده است اینک قسمتی از توصیه‌های کنفرانس سازمان ملل متحد را در زمینه تکامل تجارت و صنعت سیاحت و جهانگردی به شرح مندرج در زیر نقل مینمائیم. (۲)

" کشورهای در حال توسعه باید حقیقتاً قدم خاصی برای جهانگردی بین‌المللی

بمنظور بدست آوردن ارز خارجی قائل گردند. این کشورها باید جهانگردی را بعنوان یک

صنعت جدید مورد توجه قرار داده در جهت بوجود آوردن تأسیسات پذیرائی، راهها و وسائل

حمل و نقل و همچنین مراکز جهانگردی بکوشند. از آنجائی که مکانیزاسیون و اتوماسیون در امر

جهانگردی بخصوص در صنعت مهمانخانه داری محدود میباشند لذا جهانگردی موافقت بسیار

ارزنده‌ای را برای بوجود آوردن حرفه‌ها و مشاغل جدید نمودار ساخته است.

1- International Union Of Official Travel Organizations, World Tourism, (Geneva: I.U.O.T.O., 1969), P.3.

2- International Union Of Official Travel Organizations, United Nations Conference on International Tourism, (Rome: I.U.O.T.O. 1963).

ایران با اقتضای موقعیت جغرافیائی خود از دیرباز محل رفت و آمد خارجیان بوده است و نیاز به سروسامان بخشیدن و متمم کردن امور مربوط به جهانگردی از سالها پیش احساس شده بود. لذا در دنبال آگاهی بهمین ضرورت نخستین بار در دوران سلطنت اعلیحضرت رضاشاه کبیر اداره ای کوچک بنام " اداره امور جهانگردی " برای پرداختن با امور جهانگردی در وزارت کشور تاسیس گردید. این اداره در سال ۱۳۲۰ به شورای عالی جهانگردی تبدیل شد. لیکن بعد از عدم آمادگی که در تقریباً هیچ نوع فعالیتی نداشت.

اقدامات عمرانی عظیمی که از یازده سال پیش در همه جهات مادی و معنوی در کشور آغاز گردید، موصلات و ارتباطات را از نظر جهانگردی در مملکت توسعه داده است. جنبش ایجاد مهمانخانه که در زمان سلطنت اعلیحضرت رضاشاه کبیر آغاز شده بود در این دوران بطور سریع و محسوسی افزایش یافت و ترقی سطح درآمد ملی مردم را متوجه بهره برداری از لذت این مسافرت و استراحت در نقاط خوش آب و هوا و استفاده از مراکز دیدنی و باستانی و تاریخی و دریا و کوهستان نمود. چنین فعل و انفعالاتی که در زمینه جهانگردی داخلی در کشور بصورت غیر متممکل انجام گرفت و از طرفی دیگر توجه و علاقمندی روز افزون خارجیان بسفر بایران و کمبود وسائل پذیرائی و تجهیزات کافی و فراهم نبودن تسهیلات لازم باعث شد که در فروردین ماه ۱۳۴۲ دولت بطور جدی در مورد مسأله جهانگردی کشور رتعمق نماید و با اهمیت اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی آن پی ببرد و حاصل تفکرات و تحقیقات دولت تصویب نامه شماره ۷۵۴ مورخ هفدهم فروردین ماه ۱۳۴۲ هیئت وزیران دائر بر تاسیس سازمان جلب سیاحان گردید.

از سال ۱۳۴۲ اهمیت سیاحت و جهانگردی در عمران کشور در طراحی برنامه ها و فعالیتها و پیش بینی های اقتصادی آن کارگردید و جهانگردی رسماً بعنوان یکی از رشته های اصلی —

صنایع کشور مورد حمایت قرار گرفته است .

صنعت جهانگردی ازدو لحاظ بتوسعه اقتصادی کشور کمک مینمایند . نخست از جنبه وسعت بخشیدن به بازارهای صادراتی و جذب سرمایه‌های خارجی و دوم از لحاظ ایجاد تحرك - محسوس در حیات اقتصادی ^{کشور} از طریق افزایش سرعت گردش پول . در زمانیکه عایدات جهانگردی برای بسیاری از کشورهای جهان رقم عمده و قابل اتکاء و گاه درآمد اصلی محسوب میگردد ، جای آن دارد که ایران نیز با جاذبه‌های جهانگردی متنوع و فراوان خود از این عایدات سهم قابل توجهی دریابد .

خوشبختانه بعلت وجود این جاذبه‌ها و همچنین پیشرفت‌های سریع اجتماعی ^{صنعت} سیاحت و - جهانگردی کشور از لحاظ کمی و کیفی رشدی شایسته داشته است و اثبات این قضیه در تفصیل مختلف این رساله ملاحظه خواهد شد . درآمد ارزی حاصل از جهانگردی نیز طبیعا بطور - مداوم و با سرعت قابل توجهی افزایش یافته است . بدیهی است فرض از توسعه سیاحت جهانگردی کشور تنها افزایش درآمد نیست بلکه افزایش تفاهم بین المللی و استحکام پیوند ملت‌ها در راه صحیح ، ودوستی و ارائه نمودن فرهنگ ملی و خصوصاً ارتقاء حیثیت خارجی کشور نیز مورد نظر است و در این راه هم همانطو که در این رساله تشریح شده است توفیق شایسته‌ای حاصل گردیده است .

در تحقیق و مطالعات و بررسی‌ها شیکه در زمینه‌های توسعه سیاحت و جهانگردی در ایران و اثرات اقتصادی آن در کشور بمنظور تدوین این رساله بعمل آورده است لازم بنظر رسید که ابتداء در فصل اول خواننده را با صنعت سیاحت و جهانگردی در جهان آشنا سازد و سپس در فصل دوم - بتشریح و بررسی وضع سیاحت و جهانگردی در ایران پرداخته و در فصل سوم تأثیر صنعت

جهانگردی در توسعه اقتصادی ایران مطالعه و بررسی شود *

بمنظور نتیجه رسانیدن این تحقیق کلیه طرحها و برنامه‌ها و فعالیتها و اقدامات

انجام شده واحد های تابعه سازمان جلب سیاحان در که و راز سال ۱۳۴۲ لغایت سال ۱۳۴۸ مورد

مطالعه قرار گرفت. بدیهی است حین انجام چنین مطالعاتی اسناد و مدارک موجود مربوط بطرحها

و برنامه‌های واحد های سازمان مزبور ملاحظه و بررسی گردید و در موارد ضروری نیز به کتب و نشریات

مختلف مربوط به صنعت سیاحت و جهانگردی درجهان ن مراجعه نموده و اطلاعات مورد نیاز استخراج

گردیده است. در مواردی که لازم تشخیص داده شد بمنظور مطالعه و بررسی و تحقیق و جمع آوری

اطلاعات مورد نیاز با مقامات مسئول مصاحبه و مذاکره نموده است *

در خاتمه امیدوارم با خوانندگرامی را پس از مطالعه این رساله با صنعت جهانگردی در

ایران و تمکلات و وظایف و هدفها و طرحها و برنامه‌ها و فعالیتها ی سازمان جلب

سیاحان و اثرات و نتایج آنها در توسعه سیاحت و جهانگردی و اقتصاد کشور آشنا نموده باشم *

جمشید انشاپورطوس

شهریور ماه ۱۳۴۹

صفحه	فهرست مندرجات	عنوان پیش‌گفتار
۱	شناخت صنعت جهانگردی	فصل اول -
۵	۱- جهانگردی و انگیزه‌های آن	
۵	۲- ارضای تمایلات مربوط به نیازهای روانی	
۶	۳- ارضای تمایلات مربوط به نیازهای اقتصادی	
۸	۴- ارضای احتیاجات مربوط به نیازهای اجتماعی	
۹	۵- ارضای نیازها و تمایلات سیاسی	
۱۱	۶- انواع جهانگردی	
۱۱	۷- جهانگردی بازرگانی و تجارتي	
۱۲	۸- جهانگردی اجتماعی	
۱۲	۹- جهانگردی درمانی	
۱۲	۱۰- جهانگردی فرهنگی	
۱۲	۱۱- جهانگردی سیاسی	
۱۳	۱۲- جهانگردی ورزشی	

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۳	۱۳- جهانگردی بر مبنای مبدأ جهانگردان
۱۶	۱۴- جهانگردی بین المللی
۱۶	۱۵- جهانگردی و تأثیر آن در موازنه ارزی
۱۶	۱۶- جهانگردی بر مبنای طول مدت اقامت جهانگردان
۱۷	۱۷- جهانگردی بر مبنای وسیله مسافرت
۱۸	۱۸- جهانگردی فردی و دسته جمعی
۱۹	۱۹- جهانگردی بر مبنای سطح درآمد جهانگردان
۱۹	۲۰- جهانگردی در سطح بین المللی
۲۲	۲۱- سطح درآمد افراد جامعه و اثرات آن در جهانگردی بین المللی
۲۵	۲۲- تسهیلات و وسائل مسافرت و تأثیر آنها در جهانگردی بین المللی
۲۶	۲۳- خطوط هوایی
۲۸	۲۴- راههای دریایی
۲۹	۲۵- توسعه تأسیسات پذیرائی و اثرات آن در سطح جهانگردی بین المللی
۳۴	۲۶- عوامل تبلیغاتی مؤثر در توسعه سیاحت و جهانگردی
۴۴	۲۷- توسعه فرهنگ و اثرات آن در توسعه جهانگردی

۲۸- عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مؤثر در توسعه جهانگردی ۴۵

۲۹- مبانی اقتصادی جهانگردی ۵۰

۳۰- بازار جهانگردی ۵۲

۳۱- عرضه در بازار جهانگردی ۵۳

۳۲- طبقه بندی عرضه جهانگردی ۵۴

۳۳- تقاضا در بازار جهانگردی ۵۵

۳۴- ضوابط و معیارهای اندازه گیری تقاضای جهانگردی ۵۷

۳۵- نقش جهانگردی در مبادلات بین المللی و تراز پرداختها ۵۹

۳۶- صادرات بین المللی جهانگردی ۶۲

۳۷- صنعت جهانگردی و تراز پرداختها ۶۵

فصل دوم- سیاحت و جهانگردی در ایران ۷۲

۱- جهانگردی خارجی در ایران ۷۹

۲- بررسی آمار جهانگردی خارجی در کشور ۸۲

۳- عوامل مؤثر در جریان جهانگردی ایران ۹۳

۴- حساسیت جریان جهانگردی و روابط میان کشورها ۹۴

صفحه	عنوان
۹۴	۵- حساسیت جریان جهانگردی و تخییراتی که در کشور فرستنده جهانگرد صورت میگیرد .
۹۶	۶- حساسیت جریان جهانگردی و تخییراتی که در کشور پذیرای جهانگرد صورت میگیرد
۹۶	۷- عوامل بهداشتی و تاثیر آن در جهانگردی خارجی ایران
۹۶	۸- آشفتگی های سیاسی و اثرات آن در جهانگردی خارجی کشور
۹۷	۹- تخییراتی که در قوانین کشور پذیرای جهانگرد صورت میگیرد و در جهانگردی خارجی اثر میگذارد
۹۸	۱۰- تخییرات اقتصادی مؤثر در جریان جهانگردی خارجی ایران
۹۹	۱۱- خصوصیات جهانگردی خارجی ایران
<hr/>	
۱۰۳	۱۲- منظور از مسافرت جهانگردان خارجی به ایران
۱۰۹	۱۳- طرف مسافرت جهانگردان خارجی به ایران
۱۱۱	۱۴- مدت اقامت جهانگردان خارجی در ایران
۱۱۹	۱۵- جهانگردی داخلی در ایران
۱۲۲	۱۶- مسافرت ایرانیان به خارج از کشور

صفحه	عنوان
✓ ۱۲۷	۱۷- موقعیت ها و امکانات جهانگردی در ایران
۱۲۹	۱۸- جاذبه های جهانگردی مهمیای ایران
۱۲۹	۱۹- آب و هوا
۱۳۶	۲۰- مناظر زیبا
۱۴۰	۲۱- دریا
۱۴۲	۲۲- شکار و صید ماهی
۱۴۵	۲۳- کوهنوردی
۱۴۶	۲۴- زیارتگاه ها
۱۴۹	۲۵- شهر ها
۱۴۹	۲۶- سایر جاذبه های جهانگردی مهمیای کشور
۱۵۱	۲۷- جاذبه های جهانگردی ناشیای در ایران
۱۵۱	۲۸- آثار تاریخی در کشور
۱۵۲	۲۹- آثار تاریخی اطراف تهران
۱۵۳	۳۰- آثار تاریخی منطقه فارس
۱۵۳	۳۱- آثار تاریخی منطقه خوزستان

صفحه	عنوان
۱۵۴	۳۲- آثار تاریخی منطقه کرمانشاه
۱۵۴	۳۳- آثار تاریخی منطقه خراسان
۱۵۵	۳۴- آثار تاریخی استانهای آذربایجان شرقی و غربی
۱۵۶	۳۵- آثار تاریخی در اطراف مسیرهای عمده جهانگردی کشور
۱۵۷	۳۶- سایر جاذبه های جهانگردی نامیهیا شهرها
۱۵۸	۳۷- آب های معدنی در ایران
۱۶۰	۳۸- اسکی
۱۶۱	۳۹- موزه های ایران
۱۶۱	۴۰- استان مرکز
۱۶۱	۴۱- استان فارس
۱۶۲	۴۲- استان خوزستان
۱۶۲	۴۳- استان اصفهان
۱۶۲	۴۴- سایر موزه های ایران
۱۶۴	۴۵- جاذبه های فرعی جهانگردی در ایران
۱۶۴	۴۶- آب و هوای کشور

صفحه	عنوان
۱۶۵	۴۷- شهرها و دهات ایران
۱۶۶	۴۸- غذا و مشروبات در ایران
۱۶۸	۴۹- خرید جهانگردان در ایران
۱۶۹	۵۰- تفریحات جهانگردان خارجی در کشور
۱۷۱	۵۱- تاسیسات پذیرائی جهانگردی در ایران
۱۷۱	۵۲- بررسی وضع مهمانخانه های ایران
۱۷۷	۵۳- پانسیون های کشور
۱۷۷	۵۴- مسافر خانه های ایران
۱۷۷	۵۵- مهمانسرا های کشور
۱۸۲	۵۶- اردوگاه های جهانگردی در ایران
۱۸۳	۵۷- رستورانهای ایران
۱۸۳	۵۸- چای خانه های ایران
۱۸۵	۵۹- سیاست توسعه سیاحت و جهانگردی دولت در ایران
۱۸۵	۶۰- سیاست عمومی دولت
۱۸۶	۶۱- محدودیتهای موجود در زمینه توسعه جهانگردی در ایران

صفحه	عنوان
۱۸۹	۶۱- جهانگردی داخلی در ایران
۱۹۳	فصل سوم- اثرات صنعت جهانگردی در توسعه اقتصادی کشور
۱۹۴	۱- فواید و اثرات صنعت جهانگردی در توسعه اقتصادی کشور
۱۹۹	۲- نقش صنعت جهانگردی در افزایش درآمد ملی کشور
۲۰۲	۳- درآمد جهانگردی خارجی ایران
۲۰۲	۴- روشهای محاسبه درآمد جهانگردی خارجی کشور
۲۰۳	۵- روش محاسبه بانک مرکزی
۲۰۴	۶- روش محاسبه غیر مستقیم
۲۰۵	۷- روش متداول محاسبه درآمد جهانگردی خارجی کشور
۲۰۸	۸- تاثیر درآمد جهانگردی بر روی درآمد ملی کشور
۲۱۳	۹- درآمد جهانگردی داخلی و روشهای محاسبه آن
۲۱۳	۱۰- برآورد و روشهای محاسبه درآمد جهانگردی داخلی ایران
۲۱۵	۱۱- برآورد درآمد جهانگردی داخلی کشور
۲۱۸	۱۲- سهم درآمد جهانگردی خارجی از درآمد کل جهانگردی ایران

۱۳ - نقش صنعت جهانگردی در بازرگانی خارجی ایران ۲۲۲

۱۴ - صادرات جهانگردی ایران ۲۲۴

۱۵ - اهمیت صادرات جهانگردی ایران ۲۲۸

۱۶ - صادرات جهانگردی در کشورهای توسعه یافته ۲۳۰

۱۷ - صادرات جهانگردی در کشورهای در حال توسعه ۲۳۱

۱۸ - نقش صنعت جهانگردی ایران در موازنه ارزی کشور ۲۳۳

۱۹ - واردات جهانگردی ایران ۲۳۵

۲۰ - رابطه صادرات و واردات جهانگردی ایران و موازنه

ارزی کشور ۲۴۲

۲۱ - نقش صنعت جهانگردی در سرمایه گذاریهای برنامه

دوم و سوم عمرانی کشور ۲۴۷

۲۲ - سرمایه گذاریهای مربوط به صنعت جهانگردی در

برنامه های دوم و سوم عمرانی ۲۵۵

۲۳ - سرمایه گذاریهای مربوط به صنعت جهانگردی در

برنامه چهارم عمرانی کشور ۲۵۵

۲۴ - نقش صنعت جهانگردی و نیروی انسانی کشور ۲۶۳

صفحه	عنوان
۲۶۳	۲۵- خصوصیات نیروی انسانی شاغل در صنعت جهانگردی
۲۶۵	۲۶- بررسی تحولات کمی نیروی انسانی و صنعت جهانگردی ایران
۲۷۵	فصل چهارم- نتیجه تحقیقات و مطالعات و بررسیهای بعمل آمده در تدوین رساله
۲۷۵	۱- خلاصه ای در باره فصل اول
۲۷۵	۲- خلاصه ای در باره فصل دوم
۲۷۶	۳- خلاصه ای در باره فصل سوم
۲۷۶	۴- خلاصه ای در باره پنج فصل ضمیمه رساله
۲۷۷	۵- اهم مسائل مربوط به توسعه صنعت جهانگردی در ایران
۲۷۸	۶- هدفهای برنامه توسعه سیاحت و جهانگردی در ایران
۲۷۹	۷- پیشنهادات در جهت بهبود وضع صنعت جهانگردی ایران
۲۸۰	۸- اهم فعالیتهایی که در زمینه توسعه صنعت جهانگردی ایران باید انجام شود
۲۸۰	۹- برنامه توسعه تأسیسات پذیرائی جهانگردی ایران
۲۸۲	۱۰- برنامه توسعه تبلیغات جهانگردی در داخل و خارج از کشور
۲۸۳	۱۱- برنامه های تسهیلات و آموزش خدمات جهانگردی
۲۸۳	۱۲- خط مشی ها و سیاست هایی که باید در زمینه تنظیم برنامه های توسعه صنعت جهانگردی ایران اتخاذ و اعمال گردد

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
بعد از این برگه در صفحه الف	۱۳ - فهرست جد اول رساله
بعد از صفحه ۲۸۶	۱۴ - فهرست ضمیمه رساله
۲۸۷	۱۵ - فصل اول
۳۰۸	۱۶ - فصل دوم
۳۱۶	۱۷ - فصل سوم
۳۲۸	۱۸ - فصل چهارم
۳۳۸	۱۹ - فصل پنجم
بعد از صفحه ۴۳۴	۲۰ - فهرست منابع

الف
فهرست جداول

صفحه

عنوان

فصل اول

- ۱- آمار مصارف سرانه جهانگردی و درآمد سرانه ۱۴ کشور جهان ۲۳
- ۲- میزان وسائل مختلف مورد استفاده جهانگردان در مسیرهای -
جهانگردی دنیا ۲۹
- ۳- ظرفیت تاء سیسات پذیرائی ۲۹ کشور جهان ۳۲
- ۴- مجموع میزان بودجه نای سالیانه سازمانهای جهانگردی -
۷۳ کشور جهان ۳۶
- ۵- مجموع اعتبارات علمی ها و برنامه های تبلیغاتی سازمانهای -
ملی جهانگردی ۷۳ کشور جهان ۳۶
- ۶- میزان و نحوه توزیع جغرافیائی اعتبارات تبلیغات جهانگردی -
در قاره های مختلف جهان ۳۸
- ۷- کشورهای که بیش از ۱۸ درصد از مجموع اعتبارات خود را -
صرف برنامه های تبلیغاتی میکنند ۳۹
- ۸- کشورهای که سالیانه بیش از ۲/۵ میلیون دلار صرف اجرای -
برنامه های تبلیغاتی جهانگردی میکنند ۴۱

- ۹ - توزیع منطقه ای بودجه های اداری و پرسنلی سازمانهای -
 رسی جهها نگردی ۴۳
- ۱۰ - کمیت و ارزشی تقاضای ۱۳ کشور عمده صادرکننده جهها نگرد ۵۸
- ۱۱ - مقایسه صادرات جهها نگردی ۸ کشور نسبت به حجم کل -
 صادرات کالاها و خدمات آنها ۶۱
- ۱۲ - صادرات جهها نگردی در سطح جهانی و درصد سهم -
 قاره ها و مناطق دنیا ۶۴
- ۱۳ - واردات و صادرات جهها نگردی ۱۵ کشور دنیا ۶۹

فصل دوم

- ۱۴ - آمار جهها نگردی ایران از سال ۱۳۳۱ لغایت سه ماهه -
 اول ۱۳۴۶ ۸۳
- ۱۵ - بررسی تغییرات آمار جهها نگردی خارجی ایران ۸۵
- ۱۶ - جهها نگردی خارجی ایران در طی ۱۰ سال گذشته از سال -
 ۱۳۳۸ تا ۱۳۴۸ ۹۱
- ۱۷ - بررسی تأثیر اعتصاب عمومی کارکنان وسائل نقلیه امریکا در -
 جهها نگردی خارجی ایران در سال ۱۳۴۵ ۹۵